ΠΑΣΚΑΛ
ΜΠΡΥΚΝΕΡ

ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΦΕΓΓΑΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΡΙΓΚΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΦΕΓΓΑΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

ΠΑΣΚΑΛ ΜΠΡΥΚΝΕΡ

Τα μαύρα φεγγάρια του έρωτα

μυθιστόρημα

Μετάφραση από τα γαλλικά
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΡΙΓΚΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Σ Υ Γ Χ Ρ Ο Ν Η Ξ Ε Ν Η Λ Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία
Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 378
Πασκάλ Μπρυκνέρ, *Τα μαύρα φεγγάρια του έρωτα*
Pascal Bruckner, *Lunes de fiel*
Μετάφραση: Γιάννης Στρίγκος
Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος
Επιμέλεια, διορθώσεις: Ιωάννα Ανδρέου
Σελιδοποίηση: ΦΑΣΜΑ ΑΦΟΙ Καπένη Κ. & Α. Ο.Ε.
Φιλμ, μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση
Copyright© Éditions du Seuil, 1981
Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη), 2016
Πρώτη έκδοση στη γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις Éditions du Seuil, Παρίσι, 1981
Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις εκδόσεις Αστάρτη, Αθήνα, 1990
Νέα έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάιος 2017
Κ.Ε.Τ. Α586 Κ.Ε.Π. 330/17 ISBN 978-960-16-7073-7

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,
ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55
Web site: http://www.patakis.gr • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Για την Μπριζίτ

Φρόντισε να μη χαθείς μέσα στην προσωπικότητα κάποιου άλλου, είτε άντρα είτε γυναίκας.

ΣΚΟΤ ΦΙΤΖΕΡΑΛΝΤ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ
Η γοητεία του ανατέλλοντος πόθου 15

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΕΡΑ
Ο γάτος που σώθηκε απ' τον πνιγμό 81
Ευτράπελες διαστροφές 105

ΤΡΙΤΗ ΜΕΡΑ
Το ραντεβού των άπιστων συζύγων 147
Όπου σμίγουν οι εραστές, γίνονται στάχτη 163

ΤΕΤΑΡΤΗ ΜΕΡΑ
Η απογοήτευση της προσποιητής συμπάθειας . . 233
Το απλωμένο χέρι 241

ΠΕΜΠΤΗ ΜΕΡΑ
Η τελετή του τσαγιού 313

ΕΠΙΛΟΓΟΣ 329

ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ

Η γοητεία του ανατέλλοντος πόθου

Η αιωνιότητα, κύριε, άρχισε για μένα ένα βράδυ του Ιούλη, στο λεωφορείο 96 που εκτελεί τη διαδρομή ανάμεσα στο Μονπαρνάς και την πύλη Λιλά. Πριν από τέσσερα χρόνια. Στη στάση Οντεόν, μια κοπέλα, που φορούσε μαύρη φούστα με βολάν και ψηλά λευκά σοσόνια, ήρθε και κάθισε απέναντί μου. Αμέσως το βλέμμα μου καρφώθηκε πάνω της. Θαμπώθηκα στην κυριολεξία απ' αυτό το πρόσωπο και βάλθηκα να το παρατηρώ με κομμένη την ανάσα. Δεν ξέρω τι ήταν αυτό που θαύμαζα πιο πολύ επάνω του: τα μάγουλα, που έμοιαζαν να είναι φτιαγμένα από ζυμάρι δουλεμένο με γάλα, ή οι βλεφαρίδες, που χάιδευαν τα πράσινα μάτια της αποκρούοντας ταυτόχρονα τις αδιάκριτες ματιές μου. Δεν την έβλεπα, ήμουν σαν τυφλός, σαν υπνωτισμένος, έχοντας μία και μόνο επιθυμία: να την προσεγγίσω· κι έναν μόνο φόβο: να μην την αφήσω να μου φύγει. Ο θαυμασμός μου πρέπει να ξεπερνούσε κάθε όριο, διότι η άγνωστη μετά από λίγο γύρισε το κεφάλι αλλού βγάζοντας έναν στεναγμό αγανάκτησης, και για μια στιγμή φοβήθηκα πως θα σηκωνόταν και θ' άλλαζε θέση. Αυτή η επιφύλαξη που έδειχνε όμως, στην οποία μονάχα φινέτσα μπορούσα να διακρίνω, την έκανε στα μάτια μου ακόμα πιο ελκυστική.

Μη σας φαίνεται αστείο το λεωφορείο· ο κεραυνοβόλος

έρωτας δεν κάνει την εμφάνισή του μόνο σε ξεχωριστά μέρη. Ακόμα κι ένα κουτί με ρόδες μπορεί να μετατραπεί σε προθάλαμο του παραδείσου, αν πιστεύει κανείς στην τύχη. Προτιμώ πάντοτε τις τυχαίες συναντήσεις άλλωστε από τις γνωριμίες που γίνονται μέσω φίλων· επειδή η τύχη που κανόνισε αυτή τη συνάντηση φαντάζομαι ότι θα συνεχίσει μυστηριωδώς να την κρατά και γόνιμη. Και το απρόοπτο παραμένει η μόνη δύναμη που μπορεί να δώσει θέρμη στη ζωή.

Με είχε ζώσει ένας φόβος λοιπόν ότι δε θα 'βρισκα ούτε λέξη για να σπάσω τη σιωπή, πως θα πήγαινε χαμένη η ευκαιρία της σύντομης αυτής συνάντησης. Πώς να αποφύγει κανείς τα πρώτα λόγια, πάντα ίδια κι απαράλλακτα, πώς να δείξει ταυτόχρονα αβρός, πρωτότυπος, γοητευτικός και δελεαστικός; Πολύ σοβαρό ερώτημα, το οποίο, φαντάζομαι, απασχόλησε και τον Διάβολο το τελευταίο βράδυ της Δημιουργίας. Ένας ελεγκτής μ' έβγαλε απ' τη δύσκολη θέση – όσα ευχαριστώ και να απευθύνω στις παρισινές συγκοινωνίες για τη συμβολή τους θα είναι λίγα. Μας ζήτησε τα εισιτήριά μας. Η πανέμορφη συνεπιβάτιδά μου έκανε δήθεν πως έψαχνε το δικό της που της είχε πέσει κάτω. Σκύψαμε όλοι αναζητώντας το μικρό κίτρινο χαρτάκι ανάμεσα σε διάφορα σκουπίδια. Ήδη ο υπάλληλος ετοίμαζε το πρόστιμο. Εκείνη είχε χαμηλώσει το βλέμμα, κατακόκκινη από την ταραχή· κατάλαβα πως έλεγε ψέματα. Με άγγιξε που την είδα έτσι αναστατωμένη. Χωρίς να με δει κανείς, της έβαλα με τρόπο στο χέρι το δικό μου εισιτήριο, το οποίο είχα δείξει μόλις πριν από λίγο στον υπεύθυνο. Για μια στιγμή φάνηκε να εκπλήσσεται κι ύστερα μου χαμογέλασε. Εκείνος απομακρύνθηκε. Είχα σωθεί: μια ιστορία είχε ήδη ξεκινήσει

ανάμεσά μας. Φαντάζεστε φυσικά το γιατί, μετά απ' αυτό, είμαι αρνητικός στην ιδέα της κατάργησης του εισιτηρίου στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Η λαθρεπιβάτισσα με ευχαρίστησε σφίγγοντάς μου ελαφρά το χέρι, αλλά διέπραξε μια εμφανέστατη γκάφα, καθώς θέλησε να μου δώσει πίσω το εισιτήριό μου. Μια κυρία που μας παρακολουθούσε, σαν χοντρή πουλάδα με μαλλί περμανάντ, πήρε χαμπάρι τις ύποπτες κινήσεις μας και φώναξε τον ελεγκτή. Το λεωφορείο είχε μόλις φτάσει στη στάση Σαιν-Πολ· πρόλαβα μονάχα να κάνω μια κοροϊδευτική χειρονομία στη σπιούνα που θέλησε να μας καρφώσει, και κατέβηκα. Ένιωθα χαμένος, μου ερχόταν να βάλω τα κλάματα απ' την τσαντίλα μου· κούνησα ζωηρά το χέρι ως ένδειξη αποχαιρετισμού προς τη συνεργό μου, αλλά το όχημα ξεκίνησε και πολύ γρήγορα την έχασα από τα μάτια μου. Άρχισα να περιπλανιέμαι σαν την άδικη κατάρα· το Παρίσι δεν είναι τεράστιο, αλλά δυο άνθρωποι μπορεί να χαθούν μέσα του σαν να 'χουν πέσει σε πηγάδι. Ένα μόνο πράγμα ποθούσα: να την ξαναδώ, πάση θυσία, ακόμη κι αν χρειαζόταν να περάσω ολόκληρο το καλοκαίρι αναζητώντας την.

Ο άντρας που μου διηγιόταν αυτή την ιστορία βρισκόταν δίπλα μου, στην καμπίνα ενός καραβιού που έπλεε στα ανοιχτά της Μεσογείου. Ήταν νύχτα. Καθισμένος σε μια πολυθρόνα με μια καρό κουβέρτα στα πόδια, έριχνε τριγύρω ανήσυχες και φευγαλέες ματιές, καρφώνοντας ανά διαστήματα το βλέμμα του στο δικό μου. Είχε πρόσωπο καταβεβλημένο και απροσδιορίστου ηλικίας, στο οποίο εντούτοις υπήρχαν ακόμα κάποια ίχνη νεότητας. Εξέπεμπε ολόκληρος μια παράξενη αίσθηση ανησυχίας, μια συ-

γκρατημένη ένταση. Εκείνο το βράδυ, αν και κρατώντας τις αποστάσεις μου –διότι ένιωσα αποστροφή για τον Φραντς από την πρώτη μας κουβέντα, μια αποστροφή ανάλογη με την επιβολή που ασκούσε πάνω μου–, ακόμη δεν είχα καταλάβει τίποτα απολύτως για τον τρόπο που σκεφτόταν ο διεστραμμένος αυτός άνθρωπος. Απλά άκουγα τις φράσεις του να διαδέχονται η μία την άλλη ρυθμικά και τη φωνή του, που ηχούσε σαν σκουριασμένος σύρτης, να συνοδεύει το μελαγχολικό γουργουρητό ενός βραστήρα.

Ας μου επιτραπεί όμως πρώτα να διευκρινίσω τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες γνωριστήκαμε. Μόλις είχα κλείσει τα τριάντα και ταξίδευα για την Ινδία με την Μπεατρίς, τη σύντροφό μου. Ήμασταν ευτυχισμένοι, βέβαιοι πως πηγαίναμε να συναντήσουμε μια μεγάλη αλήθεια. Ήταν 28 Δεκεμβρίου του 1979. Το ίδιο εκείνο πρωί, είχαμε σαλπάρει από τη Μασσαλία με το Τρούβα, ένα τούρκικο φεριμπότ που εκτελούσε, μέσω Νάπολης, Βενετίας και Πειραιά, την τελευταία θαλάσσια σύνδεση ανάμεσα στη Γαλλία και την Κωνσταντινούπολη. Μπορεί να είναι προφανείς οι λόγοι που μας είχαν ωθήσει ν' αφήσουμε για μερικούς μήνες την πλήξη ενός υποτιμημένου επαγγέλματος –ήμουν καθηγητής φιλόλογος σ' ένα παρισινό λύκειο και η Μπεατρίς καθηγήτρια ιταλικών–, όμως, πάνω απ' όλα, η απόδραση προς την Ανατολή μάς τραβούσε σαν μαγνήτης. Η λέξη *Ανατολή* έμοιαζε πασπαλισμένη με χρυσόσκονη, εμπεριείχε το λαμπερό φως μιας χαραυγής που μ' έκανε να εκστασιάζομαι. Ένιωθα να πάλλομαι ολόκληρος από το απροσδιόριστο μεγαλείο της και η ιδέα που είχα σχηματίσει στο μυαλό μου γι' αυτή τη μακρινή γη χαρακτηριζόταν, θα έλεγα, από πάθος. Πήγαινα στην Ασία να αντα-

μώσω μια ιερή έλλειψη τάξης που η Ευρώπη δε μου προσέφερε πια, με σκοπό να αφήσω πίσω μου οτιδήποτε δε μου ήταν απαραίτητο. Για το ταξίδι αυτό, που το προετοιμάζαμε καιρό, είχα ζητήσει έναν χρόνο διαθεσιμότητα από το Υπουργείο Παιδείας και είχα δουλέψει όλο το καλοκαίρι σε μια ασφαλιστική εταιρεία. Η επιθυμία μας να φτάσουμε ως την Ινδία με ενδιάμεσους σταθμούς και η διάθεσή μας να διαθέσουμε περίσσιο χρόνο στο ξεκίνημα του μακρινού αυτού ταξιδιού μάς είχαν προτρέψει να επιλέξουμε το πλοίο, πόσο μάλλον από τη στιγμή που η γραμμή αυτή, φτηνή και ελλειμματική σε έσοδα, επρόκειτο να καταργηθεί.

Πόση ελπίδα και πόση λαχτάρα για το άγνωστο δεν κρύβει το ξεκίνημα ενός τέτοιου θαλάσσιου ταξιδιού! Ένα πλοίο, όσο φτωχικό κι αν είναι, είναι κάτι πολύ περισσότερο από ένα μεταφορικό μέσο: είναι ένας ολόκληρος τρόπος σκέψης. Με το που ανεβαίνει κανείς στη γέφυρα επιβίβασης, αλλάζει ο τρόπος που βλέπει τον κόσμο, γίνεται πολίτης μιας ιδιόμορφης δημοκρατίας, ενός τόπου κλειστού, όπου οι κάτοικοι είναι όλοι αργόσχολοι. Μου άρεσε από την πρώτη στιγμή ο πνιχτός ήχος των θορύβων στους διαδρόμους, καθώς και οι έντονες οσμές που υπήρχαν εκεί διάχυτες, ένα μείγμα από θαλασσινές μυρωδιές και καμένο ελαστικό. Το Τρούβα, παλιό νορβηγικό επιβατικό πλοίο που το έθεσαν ξανά εν ενεργεία οι Τούρκοι, δεν έμοιαζε διόλου με μαστόδοντο, με τη μικρή του τσιμινιέρα σφηνωμένη πάνω στη ραχοκοκαλιά του σαν αναποδογυρισμένη δαχτυλήθρα. Η καμπίνα μας, στριμωγμένη ανάμεσα σε δυο μεταλλικούς μπουλμέδες, ήταν ένα στενόχωρο ντουλάπι επιπλωμένο με μια κουκέτα κι έναν μικροσκοπικό

νεροχύτη. «Ωραίος θολωτός τάφος!» είχε πει η Μπεατρίς μπαίνοντας. «Πάρε εσύ την πάνω σαρκοφάγο κι εγώ την κάτω». Το ποτηράκι για το ξέπλυμα των δοντιών τρανταζόταν πάνω στη σιδερένια επένδυση του νεροχύτη και ολόκληρη η καμαρούλα μας κλυδωνιζόταν από τις δονήσεις των μηχανών. Το κατάλυμά μας ήταν φτωχικό, όμως η ευχάριστη σκέψη πως έτσι θα ερχόμασταν ακόμα πιο κοντά ερωτικά μάς παρηγορούσε για την έλλειψη πολυτέλειας και χώρου. Κι έπειτα, υπήρχε κι ένα φινιστρίνι, κι εγώ πάντα έβρισκα πως τα φινιστρίνια ασκούσαν μια ιδιαίτερη γοητεία: τη γοητεία τού να μπορείς να δεις τα πάντα χωρίς ποτέ να μπορούν να σε δουν. Είναι η μικρή κλειδαρότρυπα μέσα απ' την οποία μπορεί κανείς να μάθει τα μυστικά της θάλασσας, ένα ασφαλές τετ-α-τετ με το γεμάτο αλάτι τέρας, ένα καλό κόλπο για να αντιμετωπίσει κανείς το υγρό στοιχείο.

Την απεραντοσύνη πρέπει ν' αρχίσει κανείς να την προσεγγίζει μέσα απ' αυτό τον φωταγωγό, που γίνεται ακόμα πιο θαλπερός όταν περιστοιχίζεται από κουρτινάκια και δίνει στην καμπίνα μια όψη κουκλόσπιτου. Και πίσω από κάθε τέτοιο ματάκι, υπάρχει ένας τόπος ζωντανός, έμψυχα όντα, χιλιάδες μοίρες που διασταυρώνονται.

Άλλωστε, εκείνο το πρωί που αναχωρήσαμε από τη Μασσαλία, ο καιρός ήταν κάτι παραπάνω από θαυμάσιος: ο ήλιος έπεφτε στα πλευρά του σκαριού και, κάτω απ' τις θερμές του αχτίδες, το ξεχαρβαλωμένο σκάφος μας άστραφτε σαν κύβος ζάχαρης. Ήμουν ευτυχισμένος, είχαμε τη συγκατάθεση του φωτός, δηλαδή των θεών, κι έβλεπα σ' αυτό έναν καλό οιωνό για το ταξίδι μας. Απολαμβάναμε την παγωμένη σαν γρανίτα υφή του αέρα, που

ένας γήινος άνεμος πότιζε με μυρωδιές από αρωματικά φυτά και θαλάσσια πεύκα. Πέρα μακριά, άλλα πλοία, σαν λευκά παιχνιδάκια, έκοβαν το μετάξι του ορίζοντα. Ποτέ άλλοτε δεν είχα νιώσει τέτοια αίσθηση πληρότητας. Αναστατωμένος από συναισθήματα ατόφια και κοιτώντας τις γαλλικές ακτές να χάνονται μέσα σ' έναν αχνό γεμάτο φως, ακόμα με τον φόβο, κάποιες στιγμές, πως γελιόμουν και πως όλα ήταν όνειρο, με δυσκολία συγκρατούσα τον ενθουσιασμό μου.

Η πρώτη μέρα του πενθήμερου διάπλου υπήρξε καταπληκτική χάρη στην υπέροχη αίσθηση του κενού που μου άφησε. Όλοι ξέρουμε πως δε συμβαίνει ποτέ τίποτα πάνω σ' ένα πλοίο, αλλά αυτό μας προκαλεί μια πλήξη ανωτέρας ποιότητας που μοιάζει με ευφορία. Το πιο κοινότοπο πράγμα ανάμεσα στην Μπεατρίς και σ' εμένα, στο πλαίσιο της αναχώρησης, αποκτούσε αξία ανεκτίμητου φυλαχτού. Η περιπέτεια που ανοιγόταν μπροστά μας μας έκανε να νιώθουμε σαν να βρισκόμασταν στην ύπαιθρο, και φλυαρούσαμε ατελείωτα στις απέραντες πεδιάδες του καταστρώματος του πλοίου, χωρίς να βλέπουμε μπροστά μας κανέναν, δοσμένοι απόλυτα ο ένας στον άλλον. Ήταν η πρώτη μας απόδραση στα πέντε χρόνια που ήμασταν μαζί· είχαμε ζήσει λίγα στην πραγματικότητα, αλλά πολλά μέσα από τα εκατοντάδες βιβλία που είχαμε διαβάσει. Ήμασταν ένα ζευγάρι-βιβλιοθήκη, οι σελίδες των βιβλίων αντικαθιστούσαν τα παιδιά που δεν είχαμε και τα ταξίδια που δεν κάναμε. Κι είχαμε διστάσει πολύ προτού πάρουμε την απόφαση να προβούμε σ' αυτό το προσκύνημα, που θα ανατάραζε εις βάθος τις πιο αγαπημένες μας συνήθειες. Η Μπεα-

τρίς διέθετε τυπική αγγλοσαξονική ομορφιά και, παρόλο που ήταν στην ηλικία μου, είχε κατορθώσει να κρατήσει τη γοητεία μιας έφηβης. Το ίδιο της το κορμί δίσταζε ανάμεσα στο κορίτσι και τη γυναίκα, κι αν δεν υπήρχαν οι χείμαρροι των άγριων κυμάτων να πλαισιώνουν ένα πανέμορφο πρόσωπο, που ενίοτε απέπνεε μεγάλη σοβαρότητα, δε θα την έκανε κανείς πάνω από είκοσι χρονών. Την αποκαλούσα η «εκλεκτή» μου και ψιθυρίζαμε ο ένας στο αυτί του άλλου μυστικά που γνωρίζουν οι πάντες αλλά που εμείς θέλαμε να κρατήσουμε για τον εαυτό μας μόνο.

Δεν ήμασταν πολλοί την ώρα του μεσημεριανού φαγητού, καμιά τριανταριά άτομα μόλις, σ' ένα πανοραμικό εστιατόριο που έπιανε όλο το πλάτος του πλοίου και χωρούσε άνετα τουλάχιστον διακόσια· έτσι καθώς είχαμε μαζευτεί όλοι γύρω από τέσσερα τραπέζια, η μικρή μας αγέλη δεν άργησε να πιάσει φιλικές παρτίδες. Τα γεύματα είναι η μεγαλύτερη διασκέδαση στις κρουαζιέρες· όλοι παρατηρούν ο ένας τον άλλον προσπαθώντας να μαντέψουν ποιος είναι ο καθένας, με τι ασχολείται, τι θα μπορούσε να κάνει μαζί του. Σ' αυτό τον πολύ περιορισμένο τρόπο ζωής, οι άγνωστοι αποκτούν μέγιστη σημασία και η επιθυμία μιας ευχάριστης γνωριμίας τριγυρίζει διαρκώς στο μυαλό των επιβατών. Εκεί λοιπόν, πέρα από τις αναπόφευκτες ομάδες των Γερμανών και των Ολλανδών, που η ευμάρειά τους τους επέτρεπε να παίρνουν τους δρόμους, υπήρχε ένα ζευγάρι Άγγλων, δύο ακόμα Γάλλοι, μερικοί Ιταλοί και μια μικρή παρέα από Έλληνες και Τούρκους φοιτητές. Είχα την εντύπωση πως έπλεα πάνω σε μια κιβωτό όπου είχαν συγκεντρωθεί δείγματα από κάθε χώρα που συνόρευε με τη Μεσόγειο. Μην ξέροντας με ποιον τρό-

πο να κουβεντιάσουμε, κι αφού πρώτα δοκιμάσαμε διάφορες λατινογενείς γλώσσες, συμφωνήσαμε να ορίσουμε ως κοινό μας ιδίωμα την αγγλική. Καθώς ελάχιστοι ήταν εκείνοι που τη μιλούσαν σωστά, δημιουργούνταν μεγάλα κενά στη ροή της συζήτησης και παρανοήσεις που προκαλούσαν γέλια, κι ο καθένας μας έτρωγε κι έπινε σαν να μην επρόκειτο να μας σερβίρουν άλλο γεύμα ωσότου φτάσουμε στον προορισμό μας. Αφέθηκα με απόλυτη ελευθερία στην απόλαυση της ανακάλυψης του άλλου, έστω και μόνο μέσω του βλέμματος, με τη σκέψη πως αύριο, ίσως, θα αποκαλούμασταν με τα μικρά μας ονόματα.

Είχαμε σηκωθεί απ' το τραπέζι, όταν η Μπεατρίς μού ζήτησε να την περιμένω δυο λεπτά μπροστά στην πόρτα που οδηγούσε στις γυναικείες τουαλέτες. Καθυστερούσε όμως πολύ να βγει· αναγκάστηκα λοιπόν να μπω κι εγώ με τη σειρά μου μέσα. Τη βρήκα σκυμμένη πάνω από μια κοπέλα που έκλαιγε και που το μακιγιάζ της είχε τρέξει και της είχε μαυρίσει τα μάγουλα.

«Τι συμβαίνει;»

«Κάπνισε πολλά τσιγαριλίκια» μου απάντησε η Μπεατρίς.

Αυθόρμητα, ανασήκωσα τους ώμους μου.

Η άγνωστη κοπέλα άρχισε να κλαίει ακόμα πιο γοερά. Φορούσε ένα αδιάβροχο με επένδυση κι ένα τζιν παντελόνι. Δεν την είχαμε δει στο τραπέζι. Τα κλαψουρίσματά της με εκνεύριζαν. Απαντούσε μονοσύλλαβα στις ερωτήσεις μας, σαν να την ενοχλούσε η περιέργειά μας, με λόγια συγκεχυμένα, απ' όπου συμπέραινε κανείς την αγανάκτησή της που βρισκόταν πάνω σ' αυτό το πλοίο και την ανυπομονησία της να το εγκαταλείψει. Μας είπε πως την έλε-

γαν Ρεβέκκα. Βρισκόταν σε τέτοια αποχαύνωση, που δεν την ενδιέφερε πλέον καθόλου η εικόνα της.

«Πού πηγαίνετε;» κατόρθωσε να αρθρώσει με δυσκολία.

«Στην Κωνσταντινούπολη αρχικά κι έπειτα στην Ινδία και ίσως στην Ταϊλάνδη».

«Στην Ινδία; Εντελώς παλιομοδίτικο!»

Δεν της απάντησα, θεωρώντας το σχόλιό της απόρροια της μέθης της.

«Έλα να σε πάω ως την καμπίνα σου» της είπε η Μπεατρίς.

«Είσαι... είσαι πολύ καλή... τα μαλλιά σου μου θυμίζουν το... το κέικ με μέλι του Ρος Χασανά».[1]

«Σήκω να βγούμε στο κατάστρωμα, θα σου κάνει καλό ο αέρας».

Χρειάστηκε να στηριχτεί πάνω μου για να διασχίσουμε τον διάδρομο· μια ηλιαχτίδα άστραψε σ' ένα κόσμημα που κρεμόταν από μια αλυσίδα στον λαιμό της και παρίστανε δύο δάχτυλα προτεταμένα ενάντια στο κακό μάτι. Είχε ξαναρχίσει το παραλήρημα, άλλοτε γελώντας κι άλλοτε κλαίγοντας, λέγοντας ακατάληπτες φράσεις που την έκαναν να καγχάζει. Ένιωθα ντροπή και φοβόμουν μη μας δει κανείς μαζί της. Διαισθανόμενη τους ενδοιασμούς μου, η Μπεατρίς μού ζήτησε ευγενικά να τις αφήσω μόνες.

Όταν επέστρεψε, έκανα ένα απογοητευτικό σχόλιο πάνω στο πόσο στενάχωρο ήταν να συναντά κανείς ακόμα και μεσοπέλαγα παραστρατημένα παιδιά όπως στην οδό Ύσέτ και στη λεωφόρο Σαιν-Μισέλ.

---

1. Το Ρος Χασανά είναι η γιορτή της εβραϊκής Πρωτοχρονιάς. [Σ.τ.Μ.]

«Μην το λες αυτό, Ντιντιέ, είναι ωραίο κορίτσι και φαίνεται πολύ δυστυχισμένο».

«Δε μ' ενδιαφέρει η δυστυχία της, ούτε εντυπωσιάστηκα απ' την ομορφιά της».

Το περιστατικό έλαβε τέλος με απανωτά φιλιά κι ένα απόγευμα τόσο ήσυχο και μαγικό, όσο είχε υπάρξει και το πρωινό. Το μικρό κατάστρωμα όπου είχαμε ξαπλώσει για να διαβάσουμε, εγώ την *Μπαγκαβάτ Γκίτα*[2] και η Μπεατρίς ένα μυθιστόρημα του Μίρτσεα Ελιάντε,[3] ήταν μια πραγματική βεράντα στην κόψη του ορίζοντα, που την προστάτευε απ' τον άνεμο η τσιμινιέρα. Μονάχα ο ήχος από τις σελίδες που γυρνούσε η αγαπημένη μου διέκοπτε το μακρινό θρόισμα του νερού που έπεφτε στο σκαρί του πλοίου και τον θόρυβο απ' το αγκομαχητό της μηχανής. Απόλυτα χαλαροί, είχαμε κουλουριαστεί στη ζεστασιά, πλημμυρισμένοι από το φως που αντανακλούσε απ' την πλώρη ως την πρύμη πάνω σ' αυτό το πελώριο παλάτι από λευκό ατσάλι.

Το ηλιοβασίλεμα, κι ενώ έπεφτε μια παγερή νύχτα, περάσαμε στη φωλιά μας μια απολαυστική ώρα ύψιστης ηδονής. Χορτασμένος συγκινήσεις, ευχαρίστως θα είχα πέσει αμέσως για ύπνο, αν η Μπεατρίς δεν επέμενε να τη συνοδεύσω στο βραδινό φαγητό. Σε σύγκριση με την επιβλητική γαλήνη που επικρατούσε έξω, η πελώρια τραπεζαρία, αν και δεν είχε πολύ κόσμο, βούιζε σαν κυψέλη· και θα 'λεγε κανείς πως η μικρή ομήγυρη που είχε μαζευτεί εκεί,

2. Η *Μπαγκαβάτ Γκίτα* είναι ένα από τα ιερά κείμενα του ινδουισμού. [Σ.τ.Μ.]

3. Ο Μίρτσεα Ελιάντε (1907-1986) υπήρξε Ρουμάνος συγγραφέας και μελετητής των ανατολικών πολιτισμών. [Σ.τ.Μ.]

κλεισμένη στους τέσσερις τοίχους που πάλλονταν, αντλούσε από την ψυχρή έχθρα της θάλασσας θησαυρούς οικειότητας και ευθυμίας. Στο τραπέζι, γνωριστήκαμε με τον μοναδικό Ινδό επιβάτη του πλοίου – έναν σιχ[4] που είχε πάρει αγγλική υπηκοότητα, γιατρό στο επάγγελμα, ο οποίος ζούσε στο Λονδίνο και πήγαινε στην Κωνσταντινούπολη για κάποιο συνέδριο βελονισμού. Ο Ρατζ Τιουάρι, όπως ήταν το όνομά του, γέλασε δυνατά όταν με είδε με την *Μπαγκαβάτ Γκίτα* υπό μάλης.

«Ξέρετε, κανείς πια δεν τη διαβάζει στην Ινδία πέρα από τους νοσταλγούς».

«Δεν είναι όμως η βάση του πολιτισμού σας;»

«Όχι περισσότερο απ' ό,τι η Βίβλος του δικού σας πολιτισμού. Κι έπειτα, προσέξτε: οι θεοί δεν αντέχουν εύκολα τον εκπατρισμό. Στην Καλκούτα, η Κάλι είναι μια τρομακτική θεότητα, όμως στο Παρίσι δεν είναι παρά ένα είδωλο από γύψο».

«Ο Ντιντιέ θέλει να αποσυρθεί σε κάποιο ασράμ»[5] είπε η Μπεατρίς αστειευόμενη.

«Για να αρμέγει γελάδες όλη μέρα; Αλλόκοτη ιδέα για κάποιον που έχει δίπλα του μια τόσο όμορφη γυναίκα σαν εσάς!»

Γελάσαμε κι οι τρεις κι έπειτα αλλάξαμε θέμα. Ο Ρατζ Τιουάρι, που φορούσε τουίντ κοστούμι, μιλούσε γνήσια αγγλικά και είχε αυτή την ευγένεια των χαρακτηριστικών που είναι γνώρισμα των ενήλικων Ινδών. Ο ενθουσιασμός

---

4. Σιχ: οπαδός του σιχισμού, μονοθεϊστικής θρησκείας της βόρειας Ινδίας. [Σ.τ.Μ.]

5. Τα *ασράμ* είναι ερημητήρια ινδουιστών. [Σ.τ.Μ.]

μας για την Ινδία τον εξέπληξε και μας ρώτησε τρεις φορές γιατί δεν πηγαίναμε καλύτερα στη Σιγκαπούρη ή στην Ταϊβάν, χώρες καθαρές και σύγχρονες. Οι επιφυλάξεις αυτές μ' έφερναν λίγο σε αμηχανία, αλλά οι ευγενικοί τρόποι του και οι φιλοφρονήσεις που δεν έπαυε να απευθύνει στην Μπεατρίς μάς προέτρεψαν να τον ακολουθήσουμε μετά το δείπνο στο μπαρ της πρώτης θέσης, με επένδυση από ξύλο σε ζεστό μελί χρώμα, πολυθρόνες με δερμάτινα χοντρά μπράτσα κι ένα λευκό πιάνο, σκεπασμένο με κάλυμμα. Εμείς που σπανίως πίναμε, χάρη στην καλή ποιότητα του τζιν και του αμερικάνικου ουίσκι, μέσα σε λίγη ώρα ήρθαμε σε μια κατάσταση εύθυμης ζάλης, με την Μπεατρίς να αναδεικνύεται η πιο θορυβώδης και πληθωρική από τους τρεις μας. Για να την κάνει να γελάσει ακόμα περισσότερο, ο Ρατζ, που μας είχε κεράσει τα ποτά, αγόρευε αφηγούμενος τις πιο εξωφρενικές ιστορίες.

«Λίγο πριν εγκαταλείψουν την Ινδία, οι Άγγλοι, προκειμένου να τη δυτικοποιήσουν για πάντα, έσπειραν σε ολόκληρη τη χερσόνησο υπερσύγχρονους ορνιθώνες. Επιλεγμένες, δίγλωσσες και αποφοιτήσασες από τα καλύτερα πανεπιστήμια, οι όρνιθες αυτές είχαν την ιδιαιτερότητα να κάνουν αυγά έτοιμα, δηλαδή μελάτα, ημίρρευστα ή σφιχτά, τα οποία πήγαιναν απευθείας στο τραπέζι των αποικιοκρατών. Γνωρίζοντας πως τα ορνιθοειδή δεν ήταν και πολύ δεκτικά στην πολιτική προπαγάνδα, η βρετανική κυβέρνηση είχε βασιστεί στα θεαματικά αυτά κατορθώματα για να παρεμποδίσει το αυτονομιστικό κίνημα του Γκάντι. Ετοιμάζονταν να δημιουργήσουν και την κότα που θα έκανε αυγά ομελέτα –ένα ελαφρύ λίκνισμα της λεκάνης πάνω σ' ένα ρυθμικό ράγκταϊμ αρκούσε για να ανα-

μειχθούν οι κρόκοι με τα ασπράδια, και οι επιλεχθείσες κότες είχαν μάθει κλακέτες–, όταν η προπαγάνδα της μη βίας προσέβαλε και τα ίδια τα πουλερικά, τα οποία προέβησαν στην περίφημη "απεργία του πρωινού", την "bacon and eggs strike". Η ανεξαρτησία του 1947 έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου για τα πτηνοτροφεία: οι κότες-δωσίλογοι αναγκάστηκαν να αφήσουν τα αγγλικά και, υπό την απειλή κυρώσεων, ν' αρχίσουν να ξανακάνουν ωμά αυγά».

Αν και εντελώς αλλοπρόσαλλη, η ιστορία αυτή, όπως και κάποιες άλλες, με τη βοήθεια του ποτού μάς έφερε εκρήξεις ιλαρότητας. Αποχωριστήκαμε με τις καλύτερες εντυπώσεις από τον Τιουάρι, αφού πρώτα εκείνος μου ζήτησε την άδεια να φιλήσει την Μπεατρίς στο μάγουλο. Είχαμε διασκεδάσει μεθοκοπώντας· έβαλα για ύπνο την αγαπημένη μου με πάμπολλα χάδια και, υποσχόμενος ότι θα επιστρέψω αμέσως, βγήκα στο κατάστρωμα να ξεμεθύσω λίγο. Ο παγωμένος αέρας μού έκαιγε τα ρουθούνια, είχε πανσέληνο και κοιτούσα την αστραφτερή γραμμή του αφρού που το πλοίο μας άφηνε στο πέρασμά του και που, παρ' όλο το σκοτάδι, φώτιζε τη θάλασσα πίσω μας προτού εξαφανιστεί μες στη νύχτα. Μια ασπριδερή στρώση νερού κυλούσε από τα τοιχώματα και τις σωσίβιες λέμβους κι ένα ξηρό αεράκι έκανε τα σχοινιά να τρίζουν. Τα βήματά μου με οδήγησαν από μόνα τους στους επάνω ορόφους του πλοίου, στους οποίους, εκτός από την πισίνα, που ήταν κλειστή τον χειμώνα, υπήρχε κι ένα μικρό μπαρ, το οποίο λειτουργούσε και ως ντισκοτέκ. Μπήκα, υποσχόμενος στον εαυτό μου πως θα έμενα μονάχα λίγα λεπτά. Εκεί ήταν μαζεμένα καμιά δεκαριά αρσενικά· και μια κοπέλα, που χόρευε μόνη στη μέση της πίστας, φορώντας ένα σατέν

εφαρμοστό μαύρο παντελόνι. Κάθισα και βάλθηκα να την κοιτάζω, απορροφημένος από το θέαμα που προσέφεραν τα στητά της στήθη, οι καμπύλες των γοφών της και τα μπράτσα της, που έσκιζαν τον αέρα σαν φτερούγες. Το κορμί της που περιστρεφόταν και η αέρινη ταχύτητα των στάσεων που έπαιρνε έκαναν το περίγραμμά της ιδιαίτερα ελκυστικό. Ποια να ήταν άραγε; Δεν κοιτούσε κανέναν, γλιστρούσε πάνω στο σανίδι αιθέρια σαν πέπλο, παγιδευμένη κάτω από έναν φωτεινό θόλο που έμοιαζε να την έλκει προς τα πάνω, όταν ξαφνικά σταμάτησε να στριφογυρίζει, εγκατέλειψε την πίστα κι ήρθε να καθίσει στο μπαρ. Προς μεγάλη μου έκπληξη, μου φάνηκε πως αναγνώρισα την κοπέλα που είχαμε δει να κλαίει το ίδιο απόγευμα. Την πλησίασα. Όσο άχρωμη και γελοία την είχα βρει εκείνη τη στιγμή μετά το φαγητό, τόσο θελκτική μου φάνταζε τώρα. Το βάψιμο έκανε τα βλέφαρά της να δείχνουν πιο μεγάλα, είχε βάλει κοκκινάδι στα μάγουλα και η ολόισια γραμμή της μύτης και τα σκούρα της μαλλιά, τραβηγμένα προς τα πίσω, της έδιναν μια ελαφρώς ανατολίτικη πινελιά.

«Νιώθετε καλύτερα τώρα;»

«Τι σας νοιάζει εσάς;»

«Μα... κλαίγατε στις τουαλέτες. Δεν το θυμάστε;»

«Πρέπει να βρείτε άλλο κόλπο να πλησιάζετε τις γυναίκες».

Ο απότομος τρόπος της με αποστόμωσε· όποτε νιώθω αμηχανία, δεν είμαι καθόλου ετοιμόλογος. Θυμωμένος, απομακρύνθηκα. Με φώναξε:

«Έλα! Φυσικά και σε αναγνώρισα. Αλλά αναγνωρίζω όποιον μου κάνει κέφι».